Moviments culturals i artístics

Comparació d'obres d'un mateix moviment o artista

Solucions · 5 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3

Exercici 3

[2,5 punts]

3.1.

[0,50 punts]

Aquestes obres pertanyen a la fotografia artística moderna d'arrel surrealista. Característiques:

1) Fotografia experimental, que trenca amb l'estètica clàssica (centrament, frontalitat...).
2) Retrat que defuig la literalitat.
3) Referent tractat d'un mode ambigu o fantasmàtic.
4) Cos o realitat entesos com a matèria experimental.
5) Estranyament de l'objecte, del model i de la mirada sobre allò real.

3.2.

[1 punt]

Imatge A

1) Fotografia de moda que interposa un objecte a mode de lent distorsionadora, deformadora de l'aspecte de la realitat.
2) Aposta no per la frontalitat, sinó pel perfil de la model.
3) Bombeta descontextualitzada, incorporant una tensió evident entre la llum i la figura.
4) Imatge desproveïda del *glamour* propi de la fotografia cinematogràfica o de moda d'aquells anys.
5) Reinterpreta conceptualment la bombeta i la mateixa model, mostrant-les d'una manera desacostumada o no normativa.

Imatge B

1) Fa ús de la tècnica de la solarització, descoberta per la mateixa Lee Miller, i popularitzada per Man Ray.
2) Aposta per la no frontalitat, sinó pel perfil de la model.
3) Referent tractat d'un mode ambigu, fantasmàtic o aberrant.

4) Imatge parcialment invertida, d'aspecte fantasmàtic i guiada per l'atzar.

5) La imatge de la model és treballada de manera anòmala, antinatural, tant tècnicament com també compositivament.

3.3.

[1 punt]

Imatge A. Es tracta d'una fotografia de moda per a la revista *Vogue* en plena Segona Guerra Mundial. Es localitza en un context de crisi i precarietat, propi d'un Londres encara sotmès als bombardejos. L'obra experimenta amb els recursos que Miller té al seu abast, alineant-se amb l'exploració tècnica i estètica desplegada al París surrealista, durant el seu contacte com a fotògrafa i model.

Imatge B. Obra ubicada al París surrealista, dins d'un clima de radicalitat experimental en l'escena artística. La fotografia és concebuda com un instrument de transformació i renovació creativa, gràcies a la forma en la qual permet revolucionàriament treballar amb la llum com a matèria artística, i modelar la realitat segons els desitjos de l'artista.

Exercici 3

[2’5 punts]

3.1.

[0,50 punts]

La imatge A correspon a la fotografia documental:

1) Mostrar problemàtiques socials de l’època amb finalitat informativa i conscienciar a qui miri les fotografies.
2) Gran pes de la figura humana: focalitzar-se en les emocions i psicologia de les persones fotografiades.
3) Composicions clares per transmetre la informació.
4) Gran pes narratiu: voluntat d’explicar una història concreta.
5) Evitar que semblin imatges artificials o artificioses, apel·lant a l’espontaneïtat.

La imatge B correspon a la fotografia de moda, per bé que connecta també amb la documental:

1) Fotografia realitzada en el context de les revistes de moda: finalitat promocional però amb valor artístic.
2) Enquadrament: realçar la roba o element publicitat; determina la composició.
3) Sovint hi ha una integració en l'entorn, però no pot anar en detriment de l’atenció al vestuari.
4) Ús de la llum: realçar allò que es cerqui transmetre de la moda.
5) Impacte o refinament: traspuar modernitat i sofisticació.

3.2.

[1 punt]

Imatge A

1) Mostrar la realitat social: la pobresa i les migracions en el context de la Gran Depressió dels Estats Units. En cap cas la moda o el *glamour*.
2) Transmetre informació.
3) Retrat proper centrat en l'emoció.
4) Connecta amb el realisme social.
5) Correspon al programa Farm Security Administration, creat pel govern dels Estats Units per crear una consciència pública sobre com es vivia en el context de la Gran Depressió.

Imatge B

1) És una fotografia de moda i té finalitat editorial: mostrar un vestit de Digby Morton.
2) No és una fotografia d'estudi: fou creada en un context real.
3) El motiu és la moda, però té pes documental: mostra les ruïnes de Londres a causa dels bombardejos de la Segona Guerra Mundial.
4) Enquadrament que apel·la a la profunditat, centrat i amb regust cinematogràfic.
5) Cerca impacte en contraposar elegància de la model - paisatge urbà devastat.

3.3.

[1 punt]

Imatge A. És una fotografia documental, l'objectiu de la qual es mostrar la pobresa i les migracions en el context de la Gran Depressió. Per fer-ho, s'aproxima a persones en concret i posa èmfasi en els sentiments de la mare retratada, destacant al respecte la seva mirada perduda; per això, opta per un retrat proper, que cerca despertar l'emoció en l'espectador.

Imatge B. És una fotografia de moda, tot i que integra elements documentals importants: Miller ha ubicat a la model davant de les ruïnes dels bombardejos de Londres en el context de la Segona Guerra Mundial. Així, no és una fotografia feta a l'estudi, sinó a peu de carrer, amb un enquadrament equilibrat i que aconsegueix transmetre una sensació de gran modernitat.

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3

Exercici 3

[2’5 punts]

3.1.

[0,50 punts]

Obres vinculades al moviment surrealista. Característiques:

1) Figuració reconeixible, però sense cap vocació naturalista
2) Presència evident del llenguatge simbòlic i visionari
3) Olis amb un ús tècnic de la pinzellada precís i controlat.
4) Espai manifestament oníric, alhora que organitzat en termes de profunditat, escala o de relació entre figures. Presenta una lògica visual pròpia.
5) Composició formalment i narrativa centrada, identificable.

3.2.

[1 punt]

Imatge A:

1) S’organitza com un espai oníric i distorsionat, reconeixible, alhora que impossible, aberrant.
2) Utilitza figures simbòliques d’animals com a manifestacions agressives de desitjos o projeccions libidinals
3) Tècnica pictòrica d’orientació hiperrealista, clàssica
4) Construeix un escenari obert i monumental, on s’escenifica el conflicte i la violència dramàtica.
5) Escenifica una història espiritual de la tradició cristiana, entorn a la violencia interna provocada per la repressió dels desitjos.

Imatge B:

1) S'estructura com un arbre monumental i simbòlic, densament poblat per figures mítiques, esotèriques.
2) Integra sincrèticament símbols mitològics, alquímics, celtes i de les tradicions espirituals del Mèxic precolombí.
3) Tècnica pictòrica plana de ressonàncies medievals
4) Constitueix un espai tancat, simètric, que remet a un univers ancestral, llegendari.
5) Proposa un relat de natura ritual, entorn del coneixement, la vida i les forces de transformació arcaiques, d'arrel pagana.

3.3.

[1 punt]

Imatge A:

1) Obra pertanyent a l'herència surrealista institucionalitzada, d'arrel bretoniana, provocadora.
2) Connexió estreta amb el mercat artístic, cap al qual s'orienta un artista consagrat, plenament instal·lat.
3) Context ètica i ideològicament convuls, propi de la postguerra, però d'acceptació i de legitimació de l'avantguarda europea, alhora que en l'òrbita cultural popular i espectacular nord-americana.

Imatge B:

1) Pintura esotèrica, connectada amb les personals variacions surrealistes dissidents, conreades fora d'Europa
2) Pintura introspectiva entesa com exploració d'un univers propi, amb una component marcadament biogràfica, espiritual.
3) Fruit de l'exili forçat de Carrington (juntament amb molts altres artistes europeus, arran de la Segona Guerra Mundial) a Mèxic, i del trencament amb l'ortodòxia surrealista, d'arrel masculina i parisenca, des d'una perspectiva feminista.

Exercici 3

[2,5 punts]

3.1.

Aquestes obres pertanyen al constructivisme, i mostren elements o aspectes estilemàtics propis, com ara:

1) Propostes de disseny funcional, tecnològic i funcional, per contribuir a transformar la societat.
2) Artista entès com a enginyer al servei de la nova societat socialista, revolucionària.
3) Disseny geomètric, innovador i dinàmic, que tracta de remodelar el paisatge urbà, públic.
4) Ús de materials industrials.
5) Rebuig de la tradició artística, de les seves estructures i tendències ornamentals.

3.2.

L'obra més emblemàtica és l'A. Aquestes són algunes de les justificacions possibles:

1. Disseny d'enginyeria arquitectònica social avantguardista, emblemàtica del moviment constructivista, que posa de manifest el nou ordre socialista.

2. Disseny simbòlic d'un òrgan institucional socialista, a través de l'ús de materials, formes i tecnologies avançades, innovadores.

3. Funcionalitat del disseny destinat a cobrir les necessitats organitzatives i de gestió requerides d'aquest edifici monumental.

3.3.

L'obra B constitueix una mostra del disseny constructivista en la seva cerca de l'explotació tecnològica. Es persegueix transformar la vida quotidiana en el marc de la nova societat socialista, que s'obre pas dins l'entorn postrevolucionari, immers en ple esforç industrialitzador.

Exercici 3

[2’5 punts]

3.1.

(0’50 punts)

Aquestes obres pertanyen al surrealisme mexicà postrevolucionari, i mostren elements o aspectes estilemàtics propis seus, com poden ser:

1) Tècnica a l’oli per tal aconseguir una imatge suau, precisa, amb un cromatisme saturat i vibrant, connectat amb la tradició muralista i prehispànica
2) Autorepresentació introspectiva, autobiogràfica, que connecta amb allò més íntim i personal, alhora que també amb l’entorn cultural i iconogràfic mexicà, que transforma l’obra artística en un procés de cerca identitària
3) Entorn oníric, on s’integren elements recurrents de natura simbòlica, provinents del substrat tradicional indígena, alhora que dotats d’una càrrega psíquica, libidinal i personal, evident.
4) Descontextualització i desfamiliarització d’allò ordinari, dins d’un entorn oníric heterogeni, propi del flux de lliure associació d’arrel bretoniana.
5) Conflictes o contrastos evidents entre elements que enfronten pols oposats

3.2.

(1 punt)

L’obra que es pot considerar més emblemàtica és la corresponent a la IMATGE B. Diverses justificacions:

1. Centralitat i frontalitat del cos, simetria especular de contrastos harmònics, complementaris, conciliats, en un autoretrat dual.
2. Entorn especialment buit, descontextualitzat, introspectiu, alliberat de qualsevol vocació narrativa. Presenta dos motius simbòlics centrals com els cors i les mans entrellaçades, en una composició simètrica, però presidida pel contrast.
3. Encapsula potser millor, d’una forma més depurada, visual i conceptualment, els principis informadors de la cerca identitària de Kahlo, i la noció central de la seva dualitat europea/indígena...

3.3.

(1 punt)

L’obra de la IMATGE A manifesta el diàleg de Kahlo amb els motius i els plantejaments propis del surrealisme europeu, però des de la seva personalitat i el seu mon interior, immers en el context propi del Mèxic postrevolucionari, on es reivindicava recuperar les arrels, les tradicions, tot allò autòcton de la cultura tradicional indígena, enmig un procés de redempció i ressorgiment nacional.